

lematykę struktury miast województwa w związku z wyodrębnieniem się aglomeracji przemysłowej.

Prelegenci: mgr Barbara Czajka i mgr Piotr Bierczyński w wystąpieniu *Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego na rzecz Łodzi i województwa łódzkiego – przeszłość, teraźniejszość, prognozy* opisali koleje losów związanych z powstawaniem i działalnością biblioteki, a także zwrócili uwagę na jej rosnącą rolę w procesach integracyjnych województwa łódzkiego.

Z ważnymi dla historyka badającego dzieje regionu *Zmianami w strukturze archiwalnej na obszarze ziem województwa łódzkiego i stanem zachowanych zasobów archiwalnych do dziejów administracji* zapoznali zebranych mgr Urszula Zarzycka-Sutter i mgr Paweł Pietrzyk. Obecnie archiwa nie są już powiązane z administracją, a dzisiejsze Archiwum Państwowe w Łodzi, powstałe w 1936 r., łączy w swych strukturach dawne archiwa piotrkowskie (1919) i kaliskie (1920).

Sesję zakończyło przedstawienie trzech komunikatów: dr. Witolda Jarno pt. *Zarządy wojskowe (okręgowe) na obszarze Polski Środkowej 1918–1946*, mgr Mileny Przybysz nt. *Podziały administracyjne kościoła rzymsko-katolickiego na ziemiach Polski Środkowej po 1918* oraz mgr. Dariusza Jakóbka o *Izbie Rolniczej w Łodzi w okresie międzywojennym i odrodzeniu samorządu rolniczego w 1995 r.* Po tych komunikatach nastąpiło oficjalne podsumowanie i zamknięcie obrad.

Sesja wniosła niewątpliwy wkład w poznawanie historii regionu łódzkiego, a zwłaszcza jego dziejów administracyjnych i samorządowych. Na pewno stanie się początkiem szerszych badań poświęconych zagadnieniom, które na niej, jakże ogólnikowo, przedstawiono.

ANETA CILULKA
Uniwersytet Łódzki

Sprawozdanie z uroczystości Jubileuszu profesor Krystyny Śreniowskiej

1 grudnia 2004 roku o godzinie 17.00 w Pałacu Biedermanna w Łodzi odbyło się koleżeńskie spotkanie z okazji Jubileuszu prof. dr hab. Krystyny Śreniowskiej. Inicjatorem uczczenia 90. rocznicy urodzin Pani Profesor był Rektor Uniwersytetu Łódzkiego, prof. dr hab. Wiesław Puś.

Krystyna Śreniowska jest jednym z seniorów naszej społeczności akademickiej. Podjęła pracę na uniwersytecie w roku 1945 i pracowała w nim do 1985 (z wyjątkiem lat 1953–1961, kiedy to związała się z Instytutem Historii PAN). Obok Jana Adamusa, Franciszka Bronowskiego, Andrzeja F. Grabskiego była jednym z czołowych reprezentantów cenionego w Polsce, łódzkiego ośrodka badań historiograficznych. Jej monografia pt. *Kościuszkę – bohater narodowy. Opinie współczesnych i potomnych 1794–1946* (Warszawa 1973), artykuły poświęcone „buntowi młodych” przeciwko tradycji krakowskiej szkoły historycznej (*Młodzi historycy w walce z krakowską szkołą historyczną w r. 1896*, „Zeszyty Naukowe UŁ” 1956, ser. I, z. 4, s. 161–178) oraz rozważania o szkołach historycznych (*W sprawie kryteriów podziału szkół historycznych doby pozytywizmu na ziemiach polskich*, „Historyka” 1977, t. VII, s. 93–98) weszły do kanonu klasyki historii historiografii. Pani Profesor przez wiele lat uczyła kolejne pokolenia studentów podstaw warsztatu historycznego i kultury metodologicznej, prowadząc zajęcia z historii historiografii, metodologii historii i wstępu do badań historycznych. W latach 1969–1973 była kierownikiem Studium Zaocznego przy Wydziale Filozoficzno-Historycznym. W trudnym okresie 1981–1985 pełniła funkcję wicedyrektora Instytutu Historii.

W koleżeńskim spotkaniu z okazji Jubileuszu prof. Śreniowskiej uczestniczyli przedstawiciele władz uczelni, pracownicy Instytutu Historii UŁ oraz wychowankowie Pani Profesor. W uroczystości wzięli udział także zaproszeni przez Nią przyjaciele i współpracownicy; zarówno z Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Warszawskiego (prof. Marcin Kula), jak i Polskiej Akademii Nauk (tę ostatnią reprezentował dr Zbigniew Romek), działacze z kręgów opozycyjnych i najbliższa rodzina. Pragnąc uczcić Jubilatkę Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego wydało okolicznościowy tomik, w skład którego wszedł szkic do portretu Pani Profesor oraz bibliografia jej prac z lat 1938–2001, zestawiona przez prof. dr. hab. Rafała Stobieckiego.

W oficjalnej części uroczystości prof. Wiesław Puś złożył na ręce Dostojnej Jubilatki podziękowania za jej wieloletnią pracę na rzecz uczelni i ogromne zaangażowanie w wychowanie młodzieży. Podkreślił, iż prof. K. Śreniowska była związana z Uniwersytetem Łódzkim od samego początku i przepracowała w nim blisko 40 lat. Miała ogromny wpływ na kształtowanie postaw młodzieży, której była niezwykle życzliwa. Profesor Puś nawiązał także do opozycyjnej działalności Pani Profesor i wyraził uznanie dla Jej niezłomnej postawy w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych.

W imieniu władz Instytutu Historii UŁ, Jubilatce dziękował prof. dr hab. Waldemar Ceran. Dyrektor IH wspominał o Jej znaczącym dorobku z dziedziny historii historiografii. Poza uznaniem dla dokonań naukowych prof. Ceran wyraził swój głęboki szacunek i podziw dla Krystyny Śreniowskiej jako człowieka. Kilkakrotnie podkreślił jej życzliwość, koleżeńskość, wierność zasadom i niezłomność.

Jako reprezentant grona wychowanków Pani Profesor głos zabrał również prof. nadz. dr hab. Rafał Stobiecki. Wystąpienie to było niezwykle osobiste. Uczeń prof. Śreniowskiej, uczestnik prowadzonego niegdyś przez nią seminarium, wspominał nie tyle o jej dorobku i pozycji w świecie nauki, co życzliwości wobec młodych adeptów historii, rzetelności ocen i niezwyklej skromności. Wskazał również na wsparcie, jakiego swego czasu udzieliła Niezależnemu Zrzeszeniu Studentów.

Część oficjalna uroczystości zakończyła się wręczeniem pamiątkowych upominków, kwiatów oraz życzeniami zdrowia i długich lat życia dla Jubilatki. Profesor Śreniowska, wyraźnie wzruszona, podzieliła się z publicznością wspomnieniami związanymi z latami pracy w UŁ, dziękowała tym wszystkim, którzy ją wspierali, wróciła też pamięcią do lat swej młodości spędzonej we Lwowie. W tym mieście przyszła na świat, ukończyła szkołę średnią i podjęła studia historyczne. Rodzinne miasto Jubilatki pojawiło się nie tylko w Jej wspomnieniach. Podczas bankietu byli studenci Pani Profesor, doktorzy Radosław i Przemysław Żurawscy, wprowadzili uczestników w klimat kresowej Rzeczypospolitej, prezentując swój recital na który złożyły się ukraińskie dumki. Niezwykłe walory głosowe i pełne zaangażowania wykonanie przy akompaniamencie gitary spotkało się z ogromnym aplauzem publiczności. Z miastem dzieciństwa i młodości Krystyny Śreniowskiej, tematycznie związany był również upominek od kolegów i koleżanek z Instytutu Historii – album fotografii poświęconych miastu Lwów. Do „okresu łódzkiego” i twórczości naukowej Pani Profesor nawiązywała zaś akwarela przedstawiająca Plac Wolności z pomnikiem Tadeusza Kościuszki, podarowana Jubilatce przez Rektora UŁ.

JOLANTA KOLBUSZEWSKA
Łódź